

Dno: AHT/ 297/2016

205 § LAUSUNTO OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN VALMISTELEMASTA
HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAEIKSI YLEISISTÄ KIRJASTOISTA JA
OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUKSESTA ANNETUN LAIN 2 §:N
MUUTTAMISESTA

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 11.2.2015 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus kirjastolain muuttamiseksi. Ehdotus tuli valmistella hallituksen esityksen muotoon. Työryhmä luovutti ehdotuksensa opetus- ja kulttuuriministeriölle 17.5.2016.

Työryhmän ehdotuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmisteltu oheinen hallituksen esitysluonnos. Esityksessä ehdotetaan voimassa oleva kirjastolaki korvattavaksi yleisistä kirjastoista annetulla lailla. Ehdotettuun lakiin lisättäisiin säännökset määritelmistä, valtion ja kunnan vastuusta, yleisen kirjaston tehtävistä ja kirjaston käyttäjän velvollisuudesta. Lailla uudistettaisiin lain tavoitetta ja soveltamisalaa, keskus- ja maakuntakirjastoja, maksuttomuutta, käytösääntöjä ja henkilöstöä koskevat säännökset.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne oheisesta hallituksen esitysluonnoksesta. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköpostitse seuraaviin osoitteisiin: kirjaamo@minedu.fi ja kirjastolaki@minedu.fi viimeistään 23.9.2016. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2016.

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti esityksen vaikutuksia käsittelevään lukuun.

Ministeriö pyytää tiivistämään lausunnon päätteeksi lausuntoon sisältyvän keskeisimmän sisällön lyhyesti (enimmäispituus 1 sivu) otsikolla ”lausunnon keskeinen sisältö”. Lausunnon keskeinen sisältö on tarkoitus ottaa ministeriön laatimaan lausuntoyhteenvetoon. Lausuntoyhteenveto julkaistaan opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilla.

Esitysluonnos on saatavissa myös opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilta osoitteesta:

http://www.minedu.fi/OPM/Kirjastot/vireilla_kirjastot/kirjastolaki/index.html?lang=fi

Lisätietoja tarvittaessa antavat johtaja Hannu Sulin (hannu.sulin@minedu.fi) ja hallitusneuvos Merja Leinonen (merja.leinonen@minedu.fi).

Yleisten kirjastojen tehtävä on muuttunut vuodesta 1999. Kirjastossa ei enää ainoastaan hankita tietoa sekä käytetä ja lainata aineistoja, vaan siellä myös opitaan, harrastetaan ja kokoonnutaan. Kirjastot ovat aktiivisia digitaalisten teknologioiden hyödyntäjiä, joka muuttaa yleisten kirjastojen palveluprosesseja, vähentää rutiiniväilyä sekä mahdollistaa kirjaston henkilöstön työn painottumisen asiantuntemusta ja vuorovaikutusta

edellyttäviin tehtäviin. Kirjastoissa järjestettävillä tapahtumilla on aiempaa suurempi merkitys.

Esityksen mukaan yleinen kirjasto olisi edelleen perus- ja lähipalvelu. Kirjastoissa työskentelevien kelpoisuusehtoja joustavoitettaisiin siten, että asiantuntijatehtävissä toimivalta edellytettäisiin pääsääntöisesti soveltuvaa korkeakoulututkintoa.

Maakuntakirjaston tehtävät ovat olleet niin sanottuja ammatillisia tukitehtäviä, ja ne ovat säilyneet samoina pitkään. Maakuntakirjaston tehtäviä hoitavilla yleisillä kirjastoilla ei ole toimivaltaa toiminta-alueensa kirjastoihin nähden. Esityksen mukaan uutena koko maan kattavana kehittämisen ja koordinoinnin verkkona kehittämiskirjasto korvaisi nykyisen maakuntakirjaston. Kehittämiskirjaston tehtävänä olisi tukea toimialueensa yleisen kirjastojen toimintaa ja yhteistyötä sekä edistää toimialueensa yleisten kirjastojen henkilöstön osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Esityksen mukaan kehittämiskirjastolla arvioidaan olevan paremmat voimavarat kehittämis- ja koordinaatiotoimintaan, ja se toimisi alueen kehittämistyön veturina.

Esitys ei lisäisi uusia rahoitettavia tehtäviä kunnille eikä esityksellä ole vaikutuksia kuntien talouteen.

Asian valmistelu: Sivistystoimenjohtaja

Päätösesitys (kja):

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan, että

Lausunnon keskeinen sisältö

Ähtärin kaupunki toteaa, että digitaalinen teknologia muuttaa kirjastossa tehtävää työtä siten, että yhä enemmän siinä korostuu asiantuntemus sekä vuorovaikutus ja asiakaspalvelu. Sen myötä Ähtärin kaupunki kannattaa myös esityksen uudistusta siitä, että kirjastossa asiantuntijatehtävissä toimivalta edellytettäisiin pääsääntöisesti soveltuvaa korkeakoulututkintoa ja näin joustavoitettaisiin kelpoisuusvaatimuksia.

Kunnissa ja kaupungeissa tehdään merkittävää kehittämistyötä yleisissä kirjastoissa yhteistyössä kaupungin muun organisaation, kuten esimerkiksi kulttuuritoimen kanssa. Uusien paikkakuntaa tukevien toimintamallien kehittämiseksi on pystytty hakemaan kehittämisrahaa. Maakuntakirjaston muuttaminen kehittämiskirjastoksi ja kehittämistyön veturiksi ei saa viedä kaikkia kehittämiseen tarkoitettuja resursseja ja näin tyrehdyttää kuntien yleisten kirjastojen mahdollisuuksia tehdä omaa kehittämistyötään paikkakunnan omista vahvuuksista käsin.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa:
Ähtärissä 23.9.2016

Jutta-Kaisa Mikkola
keskusarkistonhoitaja
(koneellisesti allekirjoitettu)

Ähtärin kaupunki
Ostolantie 17
63700 Ähtäri
kirjaamo@ehtari.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Ähtärin Kaupunginhallitus on 19.9.2016 pidetyssä kokouksessa tehnyt oheisen päätöksen.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat:

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §), pykälä
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §), pykälä
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättäminen (EtuostoL 21 §), pykälä